

УДК 336.71:65.012.32

І. М. Вядрова,

к. е. н., професор кафедри банківської справи, заступник директора з навчально-методичної роботи, Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України

В. Є. Волохата,

викладач кафедри банківської справи, Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАЛУЧЕНИХ РЕСУРСІВ БАНКУ

I. Viadrova,

Ph.D. in Economics, Professor of Chair of Banking, deputy director for study in Kharkiv Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv)

V. Volokhata,

teacher of Chair of Banking in Kharkiv Institute of banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv)

THE ECONOMIC NATURE AND CLASSIFICATION OF ATTRACTED RESOURCES BANK

У статті проаналізовано науково-теоретичні підходи зарубіжних та вітчизняних вчених до визначення сутності поняття "залучені ресурси банку". Визначено теоретико-методологічні проблеми у цьому питанні в процесі управління залученими ресурсами банку. Використовуючи методику контент-аналізу, проведено узагальнення існуючих визначень даної категорії та здійснено удосконалення її сутності. Дослідження структури фінансових ресурсів банківської системи України дало можливість виявити елементи ресурсної бази, які відіграють провідну роль у діяльності банків. За результатами проведеного аналізу існуючих методик класифікації залучених ресурсів, зосереджених на депозитних рахунках банків, проведено ранжування кваліфікаційних ознак депозитних ресурсів банку. Результатом викладеного є побудована ієрархічна модель класифікації залучених ресурсів, зосереджених на депозитних рахунках банку. На відміну від існуючих наведена схема поділу фінансових ресурсів банку акцентує увагу на двох обов'язкових класифікаційних ознаках фінансових ресурсів банку: терміну використання та ініціатору формування.

This article analyses scientific and theoretical approaches of foreign and domestic scientists to define the term "bank debt capital." Also it states theoretical and methodological problems of this issue under bank debt capital management. Using the principle of content analysis, there were made the summarizing of current terms of this category and its improvements. Structure analysis of financial resources of banking system in Ukraine permitted to define resource base elements, which are leading in banking activity. With the analysis results for current principles on classification of debt capital which are on deposit balances, there was developed the ranking of qualification characteristics for deposit bank resources. To sum up, there was developed hierarchical model of classification for debt capital which is on deposit balances of a bank. In contrast to current ones, the given model for financial resource division of the bank points out two required qualification characteristics of bank financial resources. They are both period of use, and forming initiator.

Ключові слова: залучені ресурси банку, класифікація залучених ресурсів банку, контент-аналіз залучених ресурсів, депозитні рахунки, фінансові ресурси, управління, ієрархічна структура, структура ресурсів.

Key words: bank debt capital, classification of bank debt capital, content analysis of bank debt capital, deposit balances, financial resources, management, hierarchical arrangement, resource structure.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Фінансові ресурси відіграють провідне значення в діяльності будь-якої банківської установи. Без наявності достатньої кількості фінансових ресурсів банк не має

можливості розширювати свою діяльність. При цьому дефіцит фінансових ресурсів негативно відбивається на вартості банківських послуг. Саме тому одним із обов'язкових напрямів діяльності керівництва банку є уп-

равління залученими ресурсами. Залучені ресурси є основним і найбільшим джерелом фінансових ресурсів банку. В ході управління залученими ресурсами банку його керівництво повинно вирішувати цілий перелік певних завдань, а саме: займатись аналізом якості та достатності ресурсної бази банку, стежити за відповідністю середньозважених за вартістю термінів використання залучених ресурсів та ресурсів на активних рахунках. Банк залучає ресурси з багатьох джерел, використання яких залежить від кон'юнктури, яка склалась на ринку. Від стабільності залучених ресурсів залежить і стабільність діяльності банку. Виходячи з різноманітності джерел залучення ресурсів, особливої актуальності набуває дослідження сутності, структури та підходів до класифікації залучених ресурсів банку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідженням сутності та класифікації залучених ресурсів банку банків займалися такі провідні вчені-економісти, як: О.В. Васюренко, О.Д. Вовчак, А.М. Герасимович, І.І. Д'яконова, С.В. Землячов, Т.Д. Косова, Р.Р. Коцовська, С.А. Кучеренко, В.Д. Лагутін, Н.Б. Литвин, В.І. Міщенко, А.М. Мороз, І.М. Парасій-Вергуненко, О.М. Петрук, С.П. Прасолова, І.Ф. Прокопенко, Р.І. Шевченко та ін. Аналіз наукових досліджень цих авторів виявив неоднозначність підходів щодо визначення поняття "залучені ресурси комерційного банку" та з'ясування їх класифікації. Це значно ускладнює прийняття обґрунтованих управлінських рішень в банку щодо управління процесом формування, розподілу, оптимізації та використання залучених ресурсів банку в динамічних умовах зовнішнього середовища.

МЕТА СТАТТІ

Метою роботи є дослідження економічної сутності та підходів до класифікації залучених ресурсів банку, узагальнення та удосконалення визначення поняття "залучені ресурси" та побудова ієрархічної структури класифікаційних ознак.

Об'єкт дослідження — процес формування залучених ресурсів банку.

Предмет дослідження — наукові підходи щодо визначення поняття та класифікація залучених ресурсів банку.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти з питань формування та зберігання обов'язкових резервів для банків України та їх філій, фахова економічна література, офіційні статистичні матеріали Національного банку України.

РЕЗУЛЬТАТИ

Відповідно до законодавства під ресурсами банку слід розуміти: "сукупність власних, залучених та інших фінансових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні і використовуються на його розсуд для здійснення повномасштабної банківської діяльності" [1].

Розглядаючи сутність поняття "банківські ресурси", запропоновану в провідних наукових виданнях, слід зауважити, що думки авторів з приводу цього питання дещо варіюють, але сутність визначення залишається тотожною. Так, відповідно до запропонованих визначень, усі поняття "ресурси банку", авторів можна умовно поділити на дві окремі групи. Перша група авторів дає абстрактне визначення поняття "ресурси банку" як

Таблиця 1. Спрощений контент-аналіз визначення поняття "залучені ресурси"

Слово	Частота використання слова у визначеннях поняття «залучені ресурси», разів	Щільність використання слова у визначеннях поняття «залучені ресурси», %
1	2	3
Кошти	37	16,6
Депозити	17	7,42
Осіб	16	6,99
Рахунки	13	5,68
Фізичних	8	3,19
Юридичних	8	3,49
Банку	6	2,62
Поточні	6	2,62
Залишки	5	2,18
Зобов'язання	5	2,18
Активні	4	1,75
Джерело	4	1,75
Заборгованість	4	1,75
Клієнтів	4	1,75
Кредиторська	4	1,75
Операції	4	1,75
Ресурсів	4	1,75
Строкові	4	1,75
Грошові	3	1,31
Запитання	3	1,31
Корпорацій	3	1,31
Мобілізовані	3	1,31
Організацій	3	1,31

Джерело: побудовано автором на основі праць 16 авторів та Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні [1].

Таблиця 2. Контент-аналіз визначення поняття "залучені ресурси" за ключовими фразами

Слово	Частота використання слова у визначеннях поняття «заощадження», разів	Щільність використання ключових фраз у визначеннях поняття «заощадження», %
Кошти	37	16,16
Кошти фізичних осіб	8	10,48
Кошти юридичних осіб	8	10,48
Депозити	17	7,42
Осіб	16	6,99
Рахунки	13	5,68
Поточні рахунки	5	4,37
Активні операції	4	3,49
Джерело ресурсів	4	3,49
Кредиторська заборгованість	4	3,49
Строкові депозити	4	3,49
Грошові кошти	3	2,62
Мобілізовані кошти	3	2,62
Рахунки клієнтів	3	2,62
Залишки	5	2,18
Клієнтів	4	1,75
Операції	4	1,75
Ресурсів	4	1,75

сукупності грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні банку та використовуються ним для здійснення активних операцій. При цьому, автори не уточнюють структуру цих коштів і не відмічають джерела їх формування. До першої групи авторів входять такі провідні вчені-економісти, як Арбузов С.Г. [3], Алексеєнко М.Д. [2], Вовчак О.Д. [5], Землячов С. В. [9], Коцовська Р.Р. [12], Мороз А. М. [20], Стойко О.Я. [26], Череп А.В. [28], Шавловська Л.С. [29].

Друга група авторів, до яких можна віднести: Васюренка О.В. [4], Коробову Г.Г. [10], Кутідзе Л.С. [13], Лаврушина О. [15], Луціва Б.Л. [18], Панову Г.С. [21], Фурсову В.А. [27] дають більш конкретне визначення з акцентуванням на структуру та джерела формування ресурсів банку. Так, узагальнюючи визначення авторів, віднесених до другої групи, можна дати таке визначення поняття "банківські ресурси": це сукупність власних, залучених і цільових фінансових коштів банку, які сформовані банком у результаті проведення пасивних операцій та знаходяться в безпосередньому розпорядженні банку і використовуються для банківської діяльності шляхом проведення активних операцій та надання послуг з метою отримання прибутку.

Довгань Ж.М. [8, с. 4] зазначає, що фінансові ресурси комерційного банку — це основа діяльності будь-якого банку, оскільки від їх формування залежать масштаби його діяльності та обсяги отримуваних прибутків.

Таким чином, можна зробити висновок, що залучені ресурси входять до складу ресурсної бази банку та відіграють важливу роль у забезпеченні його діяльності.

Автор вважає, що поняття "фінансові ресурси комерційного банку" може визначатися за двома підходами. У вузькому розумінні фінансові ресурси комерційного банку — це акумульовані банком вільні грошові кошти економічних суб'єктів на умовах виникнення зобов'язань власності чи боргу для подальшого розміщен-

ня на ринку з метою отримання прибутку. У широкому розумінні фінансові ресурси комерційного банку — це реальні можливості банку не лише акумулювати грошові кошти в зобов'язання боргу чи власності, а й здатність отримувати прибуток від проведення активних банківських операцій.

Запропоноване автором визначення є узагальненням підходів до визначення поняття "ресурси банку". Подане визначення є найбільш вдалим, оскільки в ньому вказані основні джерела формування, структура та напрями використання фінансових ресурсів комерційного банку, зазначена мета їх руху, підкреслені особливості банківської діяльності в сучасних умовах господарювання.

Таким чином, ресурси банку традиційно прийнято поділяти на власні, запозичені та залучені ресурси. Доцільно більш докладно зупинитись на структурі та сутності залучених ресурсів банку. Відповідно до Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні, залучені ресурси представляють собою кошти юридичних та фізичних осіб у національній та в іноземній валюті (у тому числі в банківських металах). Як видно з визначення, на законодавчому рівні, поняттю "залучені ресурси" подано більш абстрактне визначення. Так, під залученими ресурсами законодавець розуміє усі кошти юридичних та фізичних осіб, які обліковуються на поточних, вкладних (депозитних) рахунках та знаходяться у розпорядженні банку за ініціативою власників цих коштів. Банк при цьому сплачує певну винагороду власнику за користування його коштами відповідно до укладеного договору.

На нашу думку, існує принципова відмінність у значених групах зобов'язань (між залученими та запозиченими ресурсами): це відмінність полягає в особі, яка виступає ініціатором економічних відносин, які виникають у процесі залучення/запозичення додаткових ресурсів. При цьому слід відмітити, що

Рис. 1. Структура та характеристика фінансових ресурсів банку

з бухгалтерської точки зору обидві зазначені групи зобов'язань (ресурсів) банку відносяться до кредиторської заборгованості. Але з економічної та юридичної точки зору між ними є суттєва відмінність, зазначена вище. Ця відмінність впливає на підходи щодо управління залученими та запозиченими ресурсами. Слід також відмітити, що використання залучених та запозичених коштів принципово відрізняється від використання власного капіталу

термінами використання: залучені та запозичені ресурси використовуються банком протягом дії договору про кредитування або договору про розміщення депозиту.

У ході аналізу сучасних підходів до визначення поняття "залучені ресурси" нами було досліджено роботи 16 сучасних науковців-економістів та законодавче формулювання змісту цього поняття. Виходячи з того, що думки авторів дещо різняться, для забезпе-

Таблиця 3. Структура фінансових ресурсів банківської системи України за період 2009 – 2013 рр., %

Показник	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Кошти банків (кошти на коррахунках та кредитні ресурси)	31,4	27,3	23,7	19,0	16,3
Кошти юридичних і фізичних осіб	40,0	56,2	49,8	53,0	55,0
Питома вага коштів юридичних і фізичних осіб в зобов'язаннях банку	46,4	56,9	58,4	62,4	64,8
Кошти юридичних осіб	15,6	20,4	20,3	20,2	20,4
Кошти юридичних осіб на вимогу	7,9	11,9	11,3	10,6	10,8
Кошти фізичних осіб	24,4	35,8	29,5	32,8	34,6
Кошти фізичних осіб на вимогу	6,2	7,6	6,5	6,6	6,5
Боргові цінні папери, емітовані банком	1,5	1,0	0,7	1,0	1,0
Інші залучені кошти	5,4	5,7	3,3	2,9	3,5
Усього зобов'язань	86,2	85,4	85,3	84,9	84,9
Усього власного капіталу	13,8	14,6	14,7	15,1	15,1
Усього пасивів	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: розроблено автором цієї роботи за даними Національного банку України [31].

Таблиця 4. Ієрархічна класифікація залучених ресурсів зосереджених на депозитних рахунках

№ з/п	Класифікаційна ознака	Факторне навантаження (кількість авторів, які виділяють класифікаційну ознаку)	Види депозитів
2	За строками використання коштів [1, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 30]	100 (17)	- депозити до запитання - строкові депозити (overnight, короткострокові, довгострокові) - накопичувальні депозити - умовні депозити
1	За категорією вкладників (клієнтів) [1, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 17, 19, 22, 24, 25, 30]	82,4 (14)	- депозити банків - депозити небанківських фінансових установ - депозити за рахунок бюджетних коштів - депозити суб'єктів господарювання - депозити фізичних осіб - депозити кредитних установ
6	За способом юридичного оформлення [1, 6, 9, 11, 12, 16, 17, 19, 20, 22, 24, 30]	70,6 (12)	- депозити, що оформляються договором банківського рахунку - депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадної книжки - депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадного (депозитного) сертифіката - депозити, що оформляються договором банківського рахунку або вкладу (депозиту) з видачею платіжної картки
4	За валютою, у якій номіновано депозит [6, 7, 9, 12, 14, 17, 22]	41,2 (7)	- депозити у національній валюті - депозити у іноземній валюті (у неконвертованій валюті, у вільно конвертованій валюті) - мультивалютні депозити - депозити в банківських металах
13	За формою визначення власника депозиту [6, 19, 22, 23, 24]	29,4 (5)	- іменні депозити - депозити на пред'явника
3	За формою грошового обігу [6, 7, 14, 17, 22]	29,4 (5)	- готівкові депозити - безготівкові депозити
7	За видами відсотків, що сплачуються [7, 9, 17]	17,6 (3)	- депозити з фіксованою процентною ставкою - депозити з плаваючою процентною ставкою
11	В залежності від цільового призначення [6, 17, 22]	17,6 (3)	- гарантійні депозити - дохідні депозити
14	За ознакою резидентності [1, 7, 12]	17,6 (3)	- депозити резидентів - депозити нерезидентів
15	За можливістю капіталізації [7, 9, 12]	17,6 (3)	- депозити з простими відсотками - депозити зі складними відсотками
5	За економічним змістом (сутністю) [6, 17]	11,8 (2)	- активні депозити (розміщені) - пасивні депозити (залучені)
8	За умовою виплати відсотків [9, 17]	11,8 (2)	- депозити, відсотки за якими сплачуються авансом - депозити, відсотки за якими сплачуються періодично - депозити, відсотки за якими сплачуються в кінці терміну
9	За критерієм платності [7, 17]	11,8 (2)	- дешеві депозити - дорогі депозити - безкоштовні депозити
10	За умовами вкладання та вилучення коштів [9, 17]	11,8 (2)	- депозити без можливості поповнення та часткового зняття коштів - депозити без можливості поповнення - депозити з можливістю поповнення - депозити з можливістю поповнення та часткового зняття коштів
12	За формою вилучення депозиту/нарахованих відсотків [6, 22]	11,8 (2)	- безумовні депозити - умовні депозити
16	За рівнем стабільності [7, 9]	11,8 (2)	- найбільш стабільні депозити - стабільні депозити - нестабільні депозити
17	За розміром депозиту [9]	5,9 (1)	- великі депозити - середні депозити - малі депозити
18	За призначенням депозиту [9]	5,9 (1)	- будівельні депозити - інвестиційні депозити - депозити за трастовими операціями - різдвяні депозити - відпускні депозити - пенсійні депозити - депозити, присвячені життєвим подіям - депозити на дітей - інші депозити
19	За секторами економіки [7]	5,9 (1)	- депозити фінансових корпорацій - депозити нефінансових корпорацій - депозити органів державного управління та підвідомчих їм некомерційних організацій - депозити домашніх господарств - депозити некомерційних організацій
20	За складністю управління [7]	5,9 (1)	- легко керовані - важко керовані

Джерело: побудовано автором, у результаті узагальнення джерел [1; 5; 6; 7; 9; 11; 12; 14; 16; 17; 19; 20; 22; 23; 24; 25; 30].

чення якісного узагальнення підходів до визначення залучених коштів доцільно звернутись до методики контент-аналізу. Контент-аналіз відомий та популярний науковий підхід до узагальнення існуючих формувань, оснований на статистичних розрахунках кількості згадувань та щільності використання ключових слів, який використовується науковцями США з 1960-х років.

Доцільно провести загальний контент-аналіз існуючих визначень та контент-аналіз за виділеними ключовими словами. В таблиці 1 наведено результати контент-аналізу підходів до визначення поняття "залучені ресурси" відповідно до розглянутих визначень сучасними науковцями-економістами.

З проведеного спрощеного контент аналізу (табл. 1) видно, які слова використовуються науковцями найчастіше. Так, науковці-економісти схилиються до певної думки, що залучені ресурси банку — це перш за все кошти на депозитних та поточних рахунках (залишки коштів) юридичних (корпорацій та організацій) та фізичних осіб, які є клієнтами банку, при чому ці кошти зосереджені у зобов'язаннях банку, є основним джерелом ресурсів та мобілізуються банком для забезпечення здійснення активних операцій.

Для підтвердження та уточнення отриманого в ході спрощеного контент-аналізу визначення, доцільно провести контент-аналіз за ключовими фразами та найпоширенішими словами, які використовуються авторами для визначення поняття "залучені ресурси" (табл. 2).

Отримані результати контент-аналізу підходів до визначення поняття "залучені ресурси" за ключовими словами підтвердило отримане вище визначення залучених ресурсів. Правильність використання словосполучень у визначенні підтвердилась отриманою розрахунковою щільністю використання ключових фраз, вона знаходиться на досить високому рівні.

Для більш якісного розуміння сутності та складу джерел формування фінансових ресурсів банку, доцільно звернутись до загальної схеми структури та характеристики формування та використання основних груп фінансових ресурсів банку, яку у формалізованому вигляді було подано на рисунку 1, розробленому автором на основі узагальнення наукових підходів до визначення сутності та структури фінансових ресурсів банку.

На відміну від існуючих, дана схема (рис. 1) поділу фінансових ресурсів банку акцентує увагу на двох обов'язкових класифікаційних ознаках фінансових ресурсів банку: терміну використання та ініціатору формування. Дані класифікаційні ознаки є відмінними рисами, які відрізняють залучені ресурси від власних та запозичених ресурсів, які обліковуються також у пасивах.

Застосування даних класифікаційних ознак набуває актуальності для визначення відмінності ресурсів та підтверджують доцільність розробки та застосування також відмінних підходів до управління залученими ресурсами, власними ресурсами та запозиченими ресурсами банку.

Таким чином, можна уточнити отримане вище визначення та додати до нього умови віднесення ресурсів

банку до залучених коштів, а саме: ми підкреслюємо, що залучені ресурси це насамперед тимчасові ресурси, які мобілізує банк за ініціативою своїх клієнтів. Отже, на нашу думку, залучені ресурси банку — це тимчасові кошти на депозитних та поточних рахунках (залишки коштів) юридичних (корпорацій, організацій) та фізичних осіб, які є клієнтами банку, при чому ці кошти зосереджені у зобов'язаннях, є основним джерелом ресурсів та мобілізуються банком за ініціативою його клієнтів для забезпечення здійснення активних операцій.

У процесі управління залученими ресурсами банку доцільно визначити значимість елементів залучених ресурсів у формуванні ресурсної бази банків. Таке дослідження можна здійснити на основі аналізу даних фінансової звітності банків України, які розміщуються на офіційному сайті Національного банку України [31].

У таблиці 3 представлено аналіз структури фінансових ресурсів банківської системи. Погляд на структуру фінансових ресурсів зосереджених у банківській системі дає можливість виявити елементи ресурсної бази, які відіграють провідну роль в діяльності банків.

Як видно з наведених даних у таблиці 3, основним джерелом ресурсів банків України є кошти юридичних та фізичних осіб, які представлені в основному депозитними вкладками. При чому, слід зауважити, що в посткризовий період значимість цих ресурсів зросла на 15%. Тоді як роль ресурсів, які зосереджені на коррахунках банків та в кредитних ресурсах майже в двічі зменшилась. Проведений аналіз підтвердив гіпотезу про переважну значимість депозитних коштів фізичних і юридичних осіб в формуванні ресурсної бази банку. Саме тому доцільно більш докладно зупинитись на дослідженні класифікації депозитних ресурсів.

У процесі дослідження нами було проаналізовано роботи 17 авторів, які займались вивченням проблематики класифікації депозитних ресурсів: О.В. Васюренко, О.Д. Вовчак, А.М. Герасимович, І.І. Д'яконова, С.В. Землячов, Т.Д. Косова, Р.Р. Коцовська, С.А. Кучеренко, В.Д. Лагутін, Н.Б. Литвин, В.І. Міщенко, А.М. Мороз, І.М. Парасій-Вергуненко, О.М. Петрук, С.П. Прасолова, І.Ф. Прокопенко, Р.І. Шевченко. На основі результатів наукових розробок даних науковців нами було проведено узагальнення та ранжування (за кількістю згадувань) класифікаційних ознак депозитних ресурсів банку (табл. 4).

На даний час отримана ієрархічна класифікація депозитних ресурсів є однією з найповніших класифікацій, яка дає можливість виділити класифікаційні ознаки за ступенем важливості, що у подальшому дасть змогу зосередити свою увагу в першу чергу на дослідженні в певному напрямі.

ВИСНОВОК

Для забезпечення ефективного ведення банківського бізнесу, фінансової стійкості та надійності банків у сучасних умовах розвитку економіки країни першочерговим завданням менеджменту кожної банківської установи стає розробка і впровадження у свою діяльність науково обгрунтованої стратегії управління залученими ресурсами банку, пошук нових підходів до її формування.

Проведене дослідження економічної сутності та класифікації залучених ресурсів дозволило прийти до більш якісного розуміння сутності та складу джерел формування залучених ресурсів банку, методики їх класифікації.

Тому науковою новизною даної роботи є: 1) отримане на основі контент-аналізу узагальнення визначення залучених ресурсів та його удосконалення здійснене на основі виділених класифікаційних ознак ресурсів банку (термін використання та ініціатор формування); 2) побудована ієрархічна класифікація залучених ресурсів зосереджених на депозитних рахунках. Серед подальших напрямків дослідження можна виділити необхідність подальших розробок в сфері управління зазначеними групами залучених ресурсів.

Література:

1. Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні, затверджене Постановою Правління Національного банку України № 91 від 16.03.2006 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0312-06>
2. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики: монографія / М.Д. Алексеєнко — К.: КНЕУ, 2002. — 276 с.
3. Арбузов С.Г. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. — К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. — 504 с.
4. Васюренко О.В. Банківські операції: навч. посібник / В.О. Васюренко. — К.: Знання, 2008. — 318 с.
5. Вовчак О.Д. Кредит і банківська справа: підручник / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин, Т.Я. Андрейків. — К.: Знання, 2008. — 564 с.
6. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності: підручник / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; за ред. А.М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.
7. Д'яконова І. І. Теоретичні аспекти і класифікація депозитних ресурсів комерційних банків / І.І. Д'яконова, А.А. Ашурбекова // Сталій розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. — № 1' (11). — 2012. — С. 286—289.
8. Довгань Ж.М. Ресурси комерційного банку: формування та управління: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.04.01 "Фінанси, грошовий обіг і кредит" / Ж.М. Довгань; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. — К., 2000. — 19 с.
9. Землячов С.В. Питання залучення депозитних ресурсів вітчизняними і закордонними комерційними банками / С.В. Землячов // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія Економіка. — 2001. — № 48. — 49—52 с.
10. Коробова Г.Г. Банковское дело: учебник / Г.Г. Коробова. — М.: Экономистъ, 2006. — 766 с.
11. Косова Т.Д. Банківські операції: навч. посібник / Т.Д. Косова, О.Р. Циганов. — К.: Центр учбової літератури, 2008 — 372 с.
12. Коцовська Р.Р. Банківські операції: навч. посібник / Р.Р. Коцовська, О.П. Павлишин, Л.М. Хміль. — К.: УБС НБУ, 2010. — 390 с.
13. Кутідзе Л. Структура залучення фінансових ресурсів комерційним банком: деформація під впливом світової фінансової кризи / Л. Кутідзе, О. Гранько // Економічний простір. — 2009. — № 23/2. — С. 131—139.
14. Кучеренко С.А. Депозитна політика банку та основні напрями її реформування / С.А. Кучеренко, Я.В. Лихочас // БізнесІнформ. — № 6. — 2013. — 342—345 с.
15. Лаврушин О.И. Банковское дело: учебн. пособ. / О.И. Лаврушин. — М.: Кнорус, 2009. — 768 с.
16. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: навчальний посібник / В.Д. Лагутін. — К.: Товариство "Знання", 2002. — 215 с.
17. Литвин Н.Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) / Н.Б. Литвин. — К.: Хай-Тек Пресс, 2010. — 608 с.
18. Луців Б. Особливості ресурсного забезпечення комерційних банків України / Б. Луців, О. Заславська // Вісник Тернопільського національного економічного університету. — 2012. — №2. — С. 89—102.
19. Міщенко В.І. Банківські операції: підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська. — К.: Знання, 2006. — 727 с.
20. Мороз А.М. Банківські операції: підручник / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: КНЕУ, 2002. — 476 с.
21. Панова Г.С. Банковская система России (Настольная книга банкира) / Г.С. Панова, Грязнова А.Г., Лаврушин О.И., Молчанов А.В., Тавасиев А.М., и др. — М.: ДеКа, 1995. — 688 с.
22. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз банківської діяльності: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2003. — 347 с.
23. Петрук О.М. Банківська справа: навч. посіб. / О.М. Петрук; за ред. д-р екон. наук, проф. Ф.Ф. Бутиця. — К.: Кондор, 2004. — 461 с.
24. Прасолова С.П. Банківські операції: навч. посібник / С.П. Прасолова. — К.: Центр навчальної літератури, 2013. — 568 с.
25. Прокопенко І.Ф. Основи банківської справи: навч. посібник / І.Ф. Прокопенко, В.І. Ганін, В.В. Соляр, С.І. Маслов. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 410 с.
26. Стойко О.Я. Банківські операції: підручник / О.Я. Стойко. — К.: Знання, 2002. — 355 с.
27. Фурсова В.А. Формування ресурсної бази комерційних банків: сучасний стан і перспективи розвитку / В.А. Фурсова, М.О. Капелюшна // Открытые информационные и компьютерные технологии. — 2011. — № 50. — 2011. — С. 118—124.
28. Череп А.В. Банківські операції: навч. посібник / А.В. Череп, О.Ф. Андросова. — К.: Кондор, 2008. — 410 с.
29. Шавловська Л.С. Банківські ресурси та проблеми їх розміщення / Л.С. Шавловська // Науковий вісник Національного університету ДПС України. — 2009. — № 3 (46). — С. 48—52.
30. Шевченко Р.І. Банківські операції: навчальний посібник / Р. І. Шевченко. — К.: КНЕУ, 2000. — 160 с.

31. Офіційний сайт Національного банку України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=74208

References:

1. National Bank of Ukraine (2006), Provisions on the formation and storage of required funds for banks in Ukraine and branches of foreign banks in Ukraine, available at <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0312-06>. (Accessed 18 June 2014).
2. Alekseenko, M. D. (2002), Kapital banku: pytannia teorii i praktyki: Monografia [Bank Capital: Theory And Practice Issues: Monograph], Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine.
3. Arbutov, S. G. Kolobov, Y. V. Mischenko, B. I. and Naumenkova, S. V. (2011), Bankivska Entsiklopedia [Banking Encyclopedia], Znannia, Kyiv, Ukraine.
4. Vasiurenko, O. V. (2008), Bankivski operatsii: navchalnyi posibnyk [Banking Activities: Reference Book], Znannia, Kyiv, Ukraine.
5. Vovchak, O.D. Ruschysyn, N.M. and Andreikiv, T.Y. (2008), Kredyt i bankivska sprava: pidruchnyk [Credit And Banking: Reference Book], Znannia, Kyiv, Ukraine.
6. Gerasymovich, A. M. Alekseenko, M. D. Parasii-Vergunenko, I. M. and others (2004), Analiz bankivskoi diyalnosti: pidruchnyk [Analysis of Banking: Reference Book], Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine.
7. Diakonova, I. I. and Ashurbekova, A. A. (2012), "Theoretical Aspects And Deposit Resource Classification of Commercial Banks", Vseukrainskyi naukovo-vyrobnychi zhurnal, vol. 1'(11), pp. 286—289.
8. Dovgan, Zh. M. (2000), "Commercial Bank Resources: Formation And Management", Ph.D. Thesis, Finance, Money Turnover And Credit, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine.
9. Zemliachov, S. V. (2001), "The Issue of Deposit Resource Formation By Domestic And Foreign Commercial Banks", Visnyk Kyivskogo natsionalnogo universytetu im. T. Shevchenka, vol. 48, pp. 49—52.
10. Korobova, G. G. (2006), Bankovskoe delo: uchebnyk [Banking: Reference Book], Ekonomist, Moscow, Russia.
11. Kosova, T. D. (2008), Bankivski operatsii: navchalnyi posibnyk [Banking Activities: Reference Book], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
12. Kotsovska, R. R. Pavlyshyn, O. P. and Khmil, L. M. (2010), Bankivski operatsii: navchalnyi posibnyk [Banking Activities: Reference Book], University of Banking of National Bank of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
13. Kutidze, L. (2009), "The Structure of Financial Resource Formation By Commercial Bank: Deformation Under The Global Financial Crisis", Ekonomichnyi prostir, vol. 23/2, pp. 131—139.
14. Kucherenko, S. A. and Lyhochas, I. V. (2013), "Bank Deposit Policy And Basic Tendencies of Its Reformation", Business Inform, vol. 6, pp. 342—345.
15. Lavrushin, O. I. (2009), Bankovskoe delo: uchebnoe posobie [Banking: Reference Book], Knorus, Moscow, Russia.
16. Lagutin, V. D. (2002), Kredytuvannia: teoria i praktyka: navchalnyi posibnyk [Crediting: Theory And Practice: Reference Book], Znannia, Kyiv, Ukraine.
17. Lytvyn, N. B. (2010), Finansovyi oblik u bankah (u konteksti MSFZ) [Fiscal Accounting In Banks (according to IFRS)], High-Tech Press, Kyiv, Ukraine.
18. Lutsiv, B. and Zaslavska, O. (2012), "Resource Provision Specifics of Commercial Banks of Ukraine", Visnyk Ternopilskogo natsionalnogo ekonomichnogo universytetu, vol. 2, pp. 89—102.
19. Mischenko, V. I. (2006), Bankivski operatsii: pidruchnyk [Banking Operations: Reference Book], Znannia, Kyiv, Ukraine.
20. Moroz, A. M. Savluk, M. I. and Pukhovkina, M. F. (2002), Bankivski operatsii: pidruchnyk [Banking Operations: Reference Book], 2nd edition, Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine.
21. Panova, G. S. Gryaznova, A. G. Lavrushin, O. I. Molchanov, A. V. and Tavasiev, A. M. (1995), Bankovskaya Sistema Rossii (Nastolnaya kniga bankira) [Banking System in Russia (Banker's Handbook)], DeKa, Moscow, Russia.
22. Prasii-Vergunenko, I. M. (2003), Analiz bankivskoi diyalnosti: navchalno-metodychnyi posibnyk dlia samostiinogo vyvchennia dystsypliny [Analysis of Banking: Reference Book for Self-assessment], Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine.
23. Petruk, O. M. (2004), Bankivska sprava: navchalnyi posibnyk [Banking: Reference Book], Kondor, Kyiv, Ukraine.
24. Prasolova, S. P. (2013), Bankivski operatsii: pidruchnyk [Banking Operations: Reference Book], Tsentr navchalnoi literatury, Kyiv, Ukraine.
25. Prokopenko, I. F. Granin, V. I. Soliar V. V. and Maslov, S. I. (2005), Osnovy bankivskoi spravy: navchalnyi posibnyk [Fundamentals of Banking: Reference Book], Tsentr navchalnoi literatury, Kyiv, Ukraine.
26. Stoiko, O. I. (2002), Bankivski operatsii: pidruchnyk [Banking Activities: Reference Book], Znannia, Kyiv, Ukraine.
27. Fursova, V. A. and Kapeliushna, M. O. (2011), "The Organization of Resource Base of Commercial Banks: Current Situation And Prospects of Development", Otkritie informatsionnie i kompyuternie tehnologii, vol. 50, pp. 118—124.
28. Cherep, A. V. (2008), Bankivski operatsii: navchalnyi posibnyk [Banking Activities: Reference Book], Kondor, Kyiv, Ukraine.
29. Shavlovska, L. S. (2009), "Bank Resources And The Problems of Its Allocation", Naukovyi visnyk Natsionalnogo universytetu DPS Ukrainy, vol. 3 (46), pp. 48—52.
30. Shevchenko, R. I. (2000), Bankivski operatsii: navchalnyi posibnyk [Banking Activities: Reference Book], Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine.
31. The official web-site of National Bank of Ukraine, available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=74208

Стаття надійшла до редакції 19.06.2014 р.